

СЕКЦІЯ «ФІНАНСОВЕ ТА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА»

УДК 351:005

ДОСВІД СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ КРАЇН ЄВРОПИ У ПОРІВНЯННІ З УКРАЇНОЮ

Берзлапіна Наталія Сергіївна

здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *З початку становлення незалежності України та її інтеграції до Європейського Союзу було багато викликів та перешкод для введення бізнесу. Сьогодні кожне підприємство, фермерське господарство, організація намагаються бути унікальним серед інших: створюють різні проекти, застосовують сучасні практики, допомагають навколишньому середовищу та суспільству. Втілення таких ініціатив у реальність, турбота про екологію, людей, економіку мають відголос у понятті соціальна відповідальність. Дослідження такого явища є актуальним сьогодні, а порівняння української та європейської практики дасть змогу обмінятися досвідом.*

Ключові слова: *соціальна відповідальність, компанії, корпоративна соціальна відповідальність, бізнес, навколишнє середовище, суспільство.*

Соціальна відповідальність досить молоде та нове поняття в бізнесі. Аналізуючи різні визначення можна сказати що це добровільне діяння або ініціатива, яка спрямована на турботу про навколишнє середовище та одночасне досягнення власних цілей підприємства. Основна ціль соціальної відповідальності це досягти максимального ефекту в чотирьох основних напрямках: екологія, корпоративна етика, економіка та філантропія (безкорислива допомога тим, хто цього потребує).

Сьогодні більшість підприємств та організацій, незалежно від розміру, займається корпоративною соціальною відповідальністю. Значна кількість країн Європейського Союзу розробляють та дотримуються проектів, планів та програм соціальної відповідальності. У країнах Європи соціальна відповідальність є або переважним правом компанії, наприклад Нідерланди, Греція, Ірландія, або інтегрована у державну політику (прикладом є Данія, Франція, Швеція).

Відповідно до європейської практики соціальна відповідальність бізнесу поширюється на сім напрямків: дотримання прав людини; дотримання вимог законодавства; ділова та корпоративна етика; захист навколишнього природного середовища; співпраця із заінтересованими сторонами: співробітниками, споживачами, акціонерами, громадою, суб'єктами господарювання; дотримання міжнародних норм поведінки; прозорість та підзвітність [1].

Також можна виокремити учасників гігантів корпоративної соціальної відповідальності, серед яких: Глобальний договір ООН, ЮНІСЕФ, Рада Європи та уряди різних країн.

Нідерланди – країна яка максимально піклується та підтримує осіб з інвалідністю. У цій країні високий рівень працівників які мають вади здоров'я, а компанії самостійно обирають який відсоток працівників з інвалідністю можуть у них працювати. Водночас держава активно підтримує та заохочує бізнес різними способами: відшкодовує витрати на працевлаштування, звільняє від страхових внесків, надає субсидії на заробітну плату та закупає устаткування для осіб з інвалідністю. У Нідерландах велика кількість соціальних підприємств, фондів розвитку, кредитних спілок, громадських організацій тощо.

Німеччина – країна великих податків, але не дивлячись на це податкова система працює чітко, а держава слідкує за дотриманням норм та законів. Країна на законодавчому рівні займається охороною природи, а підприємства зі шкідливим виробництвом несуть соціальну відповідальність та займаються захистом та очищенням екології. Витрати підприємств на очисні споруди можуть становити до 50% виробничих затрат. Основними соціальними програмами у цій країні є збереження енергії та управління природним середовищем.

Чехія – питанням соціальної відповідальності в цій країні займається, в основному Міністерство промисловості та торгівлі та Міністерство праці та соціальних питань. Корпоративна соціальна відповідальність базується на взаємозв'язку доброго ставлення до людей, навколишнього середовища, оцінка соціально-відповідальної діяльності, корпоративне волонтерство, задоволеність працівників.

В Україні соціальна відповідальність перебуває на стадії активного розвитку та впровадження. Сьогодні багато малих, середніх та великих компаній займаються соціальними питаннями та створюють нові проекти. Найбільш поширеними питаннями є трудові відносини, здоров'я та безпека клієнтів і споживачів, і лише не великий відсоток надається питанням навколишнього середовища.

Досліджуючи рейтинги соціальної відповідальності країн, Україна має досить низький показник, але запозичення європейського досвіду впровадження соціальної відповідальності активно впливає на різні показники в компанії: впізнаваність, зростання репутації та іміджу, зв'язок компанії та споживача, підвищення довіри клієнта до товарів і послуг.

Серед українських компаній які вже впровадили корпоративну соціальну відповідальність слід зазначити такі:

- Avon – допомагає боротися та підтримує жінок які стали жертвами насильства;
- Нова пошта – створює різні проекти сталого розвитку, допомагає безкоштовною доставкою вантажу волонтерів;
- Метро – цілями цієї компанії є боротьба з голодом, гендерної нерівності, зміна клімату тощо;

- Київстар – створив онлайн-школу мобільної грамотності для людей старшого покоління;
- Naftogaz group – основною діяльністю є боротьба зі зміною клімату у світі.

Причиною низького рівня соціальної відповідальності бізнесу в Україні є пасивне сприяння державою та обмеженість інформування. Основним напрямом реалізації соціальної політики та соціальної відповідальності бізнесу в Україні повинно бути не тільки розширення заходів соціальної допомоги та підтримки населення, а й розвиток людського потенціалу, підвищення якості людського капіталу як основи економічного зростання. Потрібно зрозуміти, що рівень розвитку соціально відповідального бізнесу є одним з головних факторів добробуту та якості життя суспільства [2].

Отже, що для виходу України на європейський ринок потрібно активно працювати не лише у сфері реформування країни та законів, а й цікавитись введенням бізнесу, запозичувати досвід та модернізуватись. Соціальна відповідальність є невід’ємною частиною бізнесу та позитивно впливає на нього, адже чим більше компанія чи підприємство цікавиться навколишнім середовищем та суспільством, тим більше люди довіряють та користуються роботами та послугами такої компанії. Для підвищення показника соціальної відповідальності в Україні слід на державному рівні агітувати та підтримувати бізнес, більше інформувати підприємців про позитивні сторони та переваги корпоративної соціальної відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Стратегія сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні на період до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/66-2020-%D1%80#Text>.
2. Волинець Н.А. Соціальна відповідальність бізнесу в країнах Європи та Україні: порівняльний аспект. URL: <https://eztuir.ztu.edu.ua/handle/123456789/5788>.
3. Сіренко Н. М., Бурковська А. В., Лункіна Т. І. Інституціональне забезпечення локальної соціальної відповідальності суб’єктів аграрного сектора економіки. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. Т. 1. № 32, 2020. С. 536-544.

***Abstract:** Since the beginning of the independence of Ukraine and its integration into the European Union, there have been many challenges and obstacles for the introduction of business. Today, every enterprise, farm, organization tries to be unique among others: they create different projects, apply modern practices, help the environment and society. The implementation of such initiatives into reality, care for the environment, people, and the economy have an echo in the concept of social responsibility. The study of such a phenomenon is relevant today, and a comparison of Ukrainian and European practice will provide an opportunity to exchange experience.*

***Key words:** social responsibility, companies, corporate social responsibility, business, environment, society.*

Науковий керівник:

Мікуляк К.А.,

асистент

кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Миколаївський національний аграрний університет